

**BIBLIJSKO - MOLITVENA ZAJEDNICA
SVETI PETAR I PAVAO**

ŽENIDBA JE SAKRAMENT

Kao što smo istaknuli, Bog je sam povezoao muškarca i ženu u jedno, pa posljednji razlog ovog ljudskog zajedništva trebamo tražiti u samoj volji Stvoriteljevoj. Stoga nije čudo što je u čovječanstvu uvijek sklapanje braka bio neki religiozni čin, koji je pratila određena religiozna ceremonija. Isus Krist tu Stvoriteljevu volju želi u ljudskim srcima do kraja pročistiti (tako je preljub tko samo i pogleda s požudom ženu, (Mt 5,28) i ponovno vratiti na čistoću početka. Stoga nije slučajno da Isus upravo u svatovima započinje svoje javno djelovanje i čini svoj prvi mesijanski znak (Iv 2, 1-11).

Upravo ta njegova gesta govori o tome da je ljudski brak Stvoriteljevo djelo i kao takvo lijepo i veliko. Isus će tom ljudskom zajedništvu dati i jednu novu kvalitetu: ono će nositi na sebi biljeg eshatološkog zajedništva Boga i njegovog naroda. To će se zbiti po sakramentu. Snagom sakramenta djelovat će u zajedništvu dvoje ljudi – zajedništvo Krista i njegove Crkve! Na tu nas stvarnost upućuje i poslanica Efežanima:

„Muževi ljubite svoje žene kao što je Krist ljubio Crkvu te sebe predao za nju da je posveti očistivši je kupelji vode uz riječ te sebi predvede Crkvu slavnu, bez ljage i nabora ili čega takva, nego da bude sveta i neporočna. Tako treba da i muževi ljube svoje žene kao svoja tijela. Tko ljubi svoju ženu, sebe ljubi. Ta nitko nikada ne mrzi svoga tijela, nego ga hrani i njeguje, ka i Krist Crkvu. Doista, mi smo udovi njegova Tijela! Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uz svoju ženu; dvoje njih bit će jedno tijelo. Otajstvo je to veliko! Ja smjeram na Krista i na Crkvu. Dakle, neka svaki od vas ljubi svoju ženu kao samog sebe, a žena neka poštuje svoga muža.“ (Ef 5, 25-33).

Poslanica govori o **otajstvu**, otajstvu u kojem djeluje zajedništvo Krista i njegove Crkve! Ženidba je upravo zato sakrament jer po izvanjskom činu njezina sklapanja sam Isus Krist dolazi mladencima u susret i povezuje ih vezom kojom su oni i Crkva povezani. Na njima, na njihovom braku odsada će sjati to zajedništvo. A oni su pozvani da ga životom očituju. Često smo naglašavali da sakramenti ne djeluju automatski, već uz čovjekovu suradnju, u mjeri u kojoj im se čovjek otvara. Tako je i sa sakramentom ženidbe. Ona jest milosni da, ali je ujedno za to dvoje mladih ljudi i zadatak da tu novu stvarnost svojega života žive i životom očituju. Ženidba krštenika je upravo zato sakrament, jer iza vanjskog znaka njezina sklapanja stoji događanje koje smo malo prije spomenuli!

U ovakvoj sakramentalnoj ženidbi krštenika djeluje zajedništvo između Krista i Crkve. To zajedništvo ispunja život dvoje ljudi i daje im novu kvalitetu. Njihovo je zajedništvo suobličeno zajedništvu Krista i njegove Crkve. Često se izvanjski oblici sklapanja braka mnogo ne razlikuju međusobno. Ali nutarnji je sadržaj bitno različiti! Kod krštenika je to uvijek sakrament kojim ih Isus Krist združuje u jedno i suobličuje zajedništvu sebe i Crkve. Ono će u njihovom zajedništvu ubuduće djelovati i očitovati se, njegovom snagom oni će živjeti svoje zajedništvo i svjedočiti tu ljubav Krista i Crkve. I to je temeljni dar sakramenta Ženidbe.

U zajednici Crkve

Ako je ženidba sakrament, onda ono nužno upućuje na zajednicu Crkve, jer je sakrament Krist povjerio Crkve. Stoga je i sklapanje kršćanske Ženidbe tijesno povezano sa zajednicom. O tome nam svjedoči povijest ranog kršćanstva. Tako već Ignacije Antiohijski (umro 110 g.) piše kako dolikuje da zaručnik i zaručnica uđu zajedništvo braka s odobrenjem biskupa, a Tertulijan ne može dovoljno nahvaliti brak sklopljen po Crkve i s njezinim blagoslovom. Sv. Augustin govori kako u Crkvi ne postoji samo naravna bračna veza, već sveti sakrament Ženidbe. Ova nam svjedočanstva govore da, iako se u Crkvi riječ sakrament relativno kasno počela upotrebljava u današnjem smislu (12 stoljeće), Crkva je ipak živjela i prepoznavala sakramentalnu praksu.

Djelitelji mladenci sami

Tko je djelitelj sakramenta Ženidbe? Glavni djelitelj kao i kod svih sakramenata je sam Isus Krist. On podjeljuje sakrament po službi onih koji postavljaju njegov vanjski sakramentalni znak, Kod sakramenta Ženidbe su to sami mladenci! Svaki je od njih posrednik sakramentalnog milosnog dara za drugoga! Tako su već na samom početku upućeni jedno na drugo. A sam sakramentalni znak jest njihovo međusobno i obostrano očitovanje ljubavi i spremnosti da zajedno žive. Danas se to najčešće čini u sljedećem obliku (sjećamo se vjerojatno vjenčanja na kojima smo sudjelovali). „**Ja Antonio, uzimam tebe Marcelija za svoju ženu (muža) i obećavam ti vjernost u dobru i zlu, u zdravlju i bolesti. Ljubit ću te i poštivati u sve dane života svoga.**“ No taj se pristanak može očitovati i u drugom obliku. Važno je da to bude svjestan pristanak i očitovanje. Da bi se osigurala puna vjerodostojnost toga čina, tu su i svjedoci (kumovi).

Što točno označava
"privola" kod sklapanja
sakramenta braka?

BookMir

Svećenik je predstavnik zajednice

Možda smo se začudili što si sakrament Ženidbe podjeljuju sami mladenci. Odmah se pitamo, a što je sa svećenikom? I on je tu kao svjedok. Svjedok i predstavnik zajednice Crkve. Premda on ne podjeljuje sakrament Ženidbe, njegova je prisutnost važna i bitna za sam sakrament. Sakramentalna disciplina Crkve određuje da je brak sklopljen bez prisustva zakonitog ovlaštenog svećenika nevaljan. U određenim se slučajevima sakrament Ženidbe može valjano sklopiti samo pred dva svjedoka, ili kao predstavnik zajednice Crkve može prisustvovati laik. (CIC can. 1112 i 1116.)

Trajanje sakramenta

O učinku sakramenta smo već govorili. Zanimljivo je ovdje spomenuti dokument Pija XII „Casti conubii“ (u braku krepostan) s obzirom na učinak i trajanje sakramenta. Tu papa sakrament Ženidbe uspoređuje s Euharistijom s obzirom na njegovo trajanje. Kao što je to kod Euharistije slučaj, sakrament nije samo u činu, već i iza toga traje, tako je i sa sakramentom Ženidbe. Doklegod bračni drugovi žive, njihovo je zajedništvo otajstveni milosni znak Krista i Crkve. Ovdje se trebamo **podsjetiti i na Isusovo obećanje da će svaki puta biti prisutan među onima koji su u njegovo ime sabrani (Mt 18,20), pa bilo i dvojica ili trojica. Stoga ako je međusobna ljubav bračnih drugova sakramentalni znak dolaska Krista među njih, onda je to zajedništvo ne samo jednog trenutka, već trajno.**

Ženidbeni vez je nerazrješiv

I kod sakramenta Ženidbe vrijedi pravilo: sakramenti djeluju ono što i označuju. Tako je i s povezivanjem dvoje ljudi, koje nastaje očitovanjem ljubavi i privole! Taj vanjski znak čini po sakramentu i nutarnje povezivanje. Taj je vez nerazrješiv ne samo snagom Stvoriteljeve volje (Što Bog združi... Mt 19,6), već i snagom sakramenta, koji tu vezu suobličava vezi Krista i Crkve, a ta je nerastavljiva! Jer ženidbeni vez krštenika uvijek smjera na Krista i Crkvu („Ja smjeram na Krista i Crkvu.“ (Ef 5,32).

Budući da sakrament Ženidbe stvara nerazrješiv vez između dvoje ljudi koji traje čitav život, potrebna je vrlo ozbiljna i zrela priprava koja mu treba prethoditi. Tu nije dovoljna samo dobra volja i želja, već je potrebno da se ispuni i određeni broj uvjeta (kako objektivnih tako i subjektivnih). Ovdje razlikujemo daljnju i bližu pripravu za sakrament Ženidbe.

Daljnja priprava

Sigurno je da postoji veliki broj čina koji bi spadali u daljnju pripravu za brak, kao što su npr. Osiguranje životnog zvanja, budućnosti, stanovanja i sl. No mi ovdje želimo nešto reći o upoznavanju (ili kako se u žargonu često naziva „hodanju“) kao specifičnoj i vrlo važnoj pripravi za brak. „Hodanje“ je u funkciji izbora bračnog druga i daleko je više od pukog zabavljanja. Naprotiv, ono ima presudnu ulogu za budući brak jer je njegova svrha upoznavanje, otvaranje osobe jedna drugoj, razmjena gledišta i kriteriji života, vrednovanja i procjena.

Mnogo je brakova upravo radi toga došlo u krizu ili se čak raspalo jer je prethodno upoznavanje bilo površno, ili su mladi svoje „hodanje“ shvatili kao zabavljanje u kojem je prevladala samo erotika, dopadljivost, osjećajnost, da bi na kraju (nažalost već u braku) ustanovili da se oni uopće ne poznaju. Takvo je „hodanje“ onda promašeno jer nije dovelo do očekivanog rezultata, a to je prvenstveno upoznavanje i posredovanje u odluci oko izbora bračnog druga.

Bliža priprava

To su u prvom redu zaruke. One pokazuju već svu ozbiljnost, zrelost i neposrednost odluke za brak. Premda imaju karakter obećanja, bez posebnih obveza i prava, ipak zaruke „obilježavaju“ dvoje mladih ljudi (pred njima samima i pred zajednicom) neposrednošću njihovog stupanja u brak i pripadanja jedno drugom. U tu bližu pripravu spada i prijavljivanje sklapanja ženidbe zajednici Crkve. U zajednici oni će imati i neposrednu pripravu za sakrament Ženidbe. Ta se priprava sastoji od dva dijela: prvi je dio posvećen kršćanskoj inicijaciji (naviještanju ili obnavljanju temeljnih sadržaja vjere), a drugi dio posvećen je sakramentu Ženidbe.

U tom dijelu mladenci se upoznaju sa samim sakramentom, njegovim djelovanjem i kako u braku s njim surađivati. U taj susret s Crkvom spada i pravna provjera sposobnosti za sklapanje Ženidbe. Župnik (koji je redovito nadležan za sklapanje) treba provjeriti da li među njima ne postoji kakva zapreka ili zabrana (pravni pojmovi) da Ženidba bude uredno i valjano sklopljena. Tu se onda o tome sastavlja zapisnik u kojem jasno dolazi do izražaja volja i spremnost mladenaca da kao zrele osobe tu ženidbu i sklope. U tu neposrednu pripravu spada i primanje sakramenta Pokore i Euharistije, kako bi se sam sakrament Ženidbe primio što dostojnije i učinkovitije.

